

РЕФЕРАТ

Звіт про НДР: стор. 112, рис. 7, табл. 28, джерел 80.

Об'єктом дослідження є процес адаптації та інтеграції ВПО в територіальні громади, визначення можливостей, напрямів та механізмів впливу переміщених осіб на розвиток громад.

Предмет дослідження – теоретичні та прикладні аспекти вирішення проблем ВПО, інтеграції та використання їх потенціалу для розвитку територіальних громад та України в цілому.

Мета дослідження - надання рекомендацій щодо удосконалення соціально-економічної політики стосовно більш ефективного залучення потенціалу ВПО для вирішення їх проблем та розвитку територіальних громад на основі поєднання принципів соціальної справедливості та економічної ефективності.

Методи дослідження – загальнонаукові: системний, комплексний та логічний аналіз, а також спеціальні: економіко-статистичний, порівняльний та математичний аналіз, моделювання, прогнозування, соціологічні опитування, експертні оцінки.

У результаті проведеного дослідження визначено правові засади регламентації вимушеного переміщення в світі та в Україні, стан та проблеми вимушено переміщених осіб України, обґрунтовано довгостроковий характер їх вирішення та можливі соціальні ризики. Узагальнено світовий досвід інтеграційної політики щодо ВПО та перспективи її застосування в Україні.

Визначено проблеми інтеграції ВПО в територіальні громади, виявлено характерні особливості ВПО як ресурсного потенціалу розвитку приймаючих громад, регіонів та України. Здійснено моделювання впливу ВПО на розвиток територіальних громад, систематизацію позитивних і негативних наслідків впливу та обґрунтовано механізми забезпечення їх збалансованості. Досліджено стан, проблеми підприємницької активності внутрішньо переміщених осіб і механізми її підвищення.

Проведено експертне опитування щодо проблем та можливостей ВПО в контексті їх інтеграції в приймаючі територіальні громади, визначено чинники і мотиви інтеграції ВПО, умови і організаційно-економічні та соціальні механізми ефективного залучення потенціалу ВПО для розвитку громад і подолання перешкод на цьому шляху.

Обґрунтовано основні напрями відновлення економіки і промисловості Донбасу для забезпечення зайнятості та інтеграції внутрішньо переміщених осіб, виявлено проблеми розмежування українського суспільства та необхідність його інтеграції в контексті вирішення проблем ВПО, сформовано засади національної інтеграційної політика та подолання розмежувань.

ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНІ ОСОБИ, РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ВПО, ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА, ІНТЕГРАЦІЯ ВПО, ІНТЕГРАЦІЙНІ ТА МОТИВАЦІЙНІ РЕСУРСИ, СОЦІАЛЬНІ РИЗИКИ, СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА, ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ ДОНБАСУ, ПОЛІТИКА ПРИМИРЕННЯ.